

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 624/2024-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2Tv/1/2018 z 20. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. decembra 2023 a doplnenou podaním doručeným ústavnému súdu 13. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením čl. 142 ods. 4 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 2Tv/1/2018 z 20. februára 2023 (ďalej len „namietané uznesenie“). Ďalej v ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhuje, aby namietané uznesenie okresného súdu zrušil a priznal tiež sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd mal v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2Tv/1/2018 vydať podľa § 249 ods. 4 Trestného poriadku 20. februára 2023 uznesenie, ktorým došlo k vylúčeniu verejnosti z verejného vyhlásenia odôvodnenia rozsudku a z prednesu poučenia o opravnom prostriedku (ďalej len „namietané uznesenie“), v dôsledku čoho malo byť v označenej trestnej veci odôvodnenie rozsudku sp. zn. 2Tv/1/2018 z 20. februára 2023 (ďalej len „dotknutý rozsudok“), ktorým došlo k oslobodeniu obžalovaných, vyhlásené v uvedený deň bez účasti verejnosti.

3. Sťažovateľ žiadosťou podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o slobodnom prístupe k informáciám“) požiadal 20. marca 2023 o sprístupnenie dotknutého rozsudku, kde mu zo strany okresného súdu (od 1. júna 2023 Mestského súdu Bratislava I) nebol v administratívnom konaní vedenom pod sp. zn. 1SprI/34/2023 dotknutý rozsudok opakovane (rozhodnutiami o odmietnutí informácií z 29. marca 2023, 9. mája 2023, 13. júna 2023 a 20. júla 2023) sprístupnený s odkazom, že predstavuje utajovanú skutočnosť stupňa utajenia dôverné. Všetky tieto rozhodnutia všeobecného súdu boli zrušené na základe odvolania sťažovateľa Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), naposledy jeho uznesením sp.zn. 1SprI/217/2023 z 25. októbra 2023, ktorým krajský súd formuloval záväzný právny názor, že je mestský súd sťažovateľovi požadovanú informáciu, teda dotknutý rozsudok (zatiaľ neprávoplatný), povinný sprístupniť za súčasného rešpektovania zabezpečenia ochrany utajovaných skutočností tak, aby nedošlo k ohrozeniu bezpečnosti a obranyschopnosti Slovenskej republiky.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti oboznamuje ústavný súd, že je aktívnym žurnalistom venujúcim sa publicistike o témach spojených s rezortom justície, pričom v inkriminovaný deň, teda 20. februára 2023, sa prejednávania dotknutej trestnej veci na okresnom súde ako verejnosť osobne nezúčastnil, avšak namietaným uznesením okresného súdu sa cíti priamo dotknutý, konkrétne ním malo byť podľa jeho presvedčenia neprípustne zasiahnuté do jeho základného práva slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie zaručeného čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a tiež práva zaručeného čl. 10 ods. 1 dohovoru.

5. Sťažovateľ uvádza, že namietaným uznesením okresného súdu nedisponuje. Podľa vyjadrenia sťažovateľa jeho pôvodnej žiadosti o poskytnutie namietaného uznesenia nebolo mestským súdom vyhovené s odkazom, že sa spisový materiál nachádza z titulu uplatneného odvolania na nadriadenom súde. Následne rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 1SprI/57/2023 z 23. februára 2024 mu namietané uznesenie nebolo poskytnuté s odôvodnením, že nie je súčasťou spisového materiálu v predmetnej trestnej veci. Sťažovateľ uvádza, že na základe neformálnej komunikácie s mestským súdom sa dopracoval k zisteniu, že dotknutý rozsudok bol v podstatnej časti vyhlásený neverejne (*„sčasti vyhlásený verejne a sčasti s vylúčením verejnosti“*).

6. Sťažovateľ sa svoje stanovisko snaží podporiť aj poukazom na judikatúru ústavného súdu a judikatúru Ústavného súdu Českej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorej bol interpretovaný zmysel ústavného princípu verejnosti prejednávania trestných vecí a podľa ktorej verejné prejednávanie vecí a verejný výkon súdnictva predstavujú významný prvok kontroly súdnej moci. V duchu záverov predmetnej judikatúry výnimky z princípu verejnosti sa vzťahujú na súdne pojednávanie, nie na vyhlásenie rozsudku, rozsudok musí byť verejne vyhlásený celý vrátane odôvodnenia, ak ho má v zmysle zákona obsahovať, a v takomto prípade vyhlásenie rozsudku bez odôvodnenia nezodpovedá ústavnému príkazu, ktorý platí bezvýnimčne. Podľa tejto judikatúry zmysel ústavného príkazu verejného vyhlásenia rozsudku bez výnimky a zmysel povinnosti poskytnutia aj neprávoplatného rozsudku je obdobný – umožniť účasť verejnosti ako záruky verejnej kontroly justície.

7. Sťažovateľ v závere prezentuje ako podporný argument stanovisko o tom, že namietaný zásah, teda neverejné vyhlásenie dotknutého rozsudku, nebol v demokratickej spoločnosti na ochranu

národnej bezpečnosti a verejného poriadku nevyhnutný, keďže v záujme ochrany utajovaných skutočností má sudca pri formulovaní rozsudku dostatočne široký priestor aj bez toho, aby bolo nevyhnutné vylúčiť verejnosť z vyhlásenia rozsudku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V zmysle § 124 zákona o ústavnom súde je lehota na podanie ústavnej sťažnosti v prípade rozhodnutia dva mesiace od nadobudnutia jeho právoplatnosti. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti atakuje uznesenie okresného súdu o vedení konania, ktoré bolo vyhlásené 20. februára 2023 prítomným osobám a ktoré sa nedoručuje žiadnym adresátom (uvedie sa len v zápisnici o úkone – § 251 ods. 3 Trestného poriadku *per analogiam*). Uznesenie, proti ktorému zákon nepripúšťa sťažnosť, je právoplatné [§ 184 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku]. Z tejto skutočnosti ústavný súd vyvodzuje, že lehota pre napadnutie predmetného uznesenia ústavnou sťažnosťou začala plynúť na základe objektívnej skutočnosti – dňom vyhlásenia rozhodnutia, a posledným dňom tejto lehoty bol 20. apríl 2023. Skutočnosť, že sťažovateľ sa nezúčastnil verejného vyhlásenia rozsudku, nielenže neznamená posun začiatku plynutia tejto lehoty na deň určený subjektívnou skutočnosťou na jeho strane, ale, navyše, relativizuje dopad napadnutého uznesenia okresného súdu na práva sťažovateľa artikulované v jeho ústavnej sťažnosti.

10. Keďže sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť podal 27. decembra 2023, bolo potrebné odmietnuť ju podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

11. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že sťažovateľ ešte pred podaním ústavnej sťažnosti zvolil ako spôsob pre realizáciu svojho práva na vyhládávanie a šírenie informácií podanie žiadosti podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, a v rámci tohto konania bol úspešný na odvolacom súde (pozri bod 3 tohto uznesenia). Posúdenie spôsobu finálnej realizácie procesnej záruky verejnosti súdnych rozhodnutí však nie je predmetom tohto konania o ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu